

Latið gamla tinghúsið standa

Fríggjadagin finga tingfólk og fjølmiðlar høvi at síggja modelið av uppskotinum, sum vann kappingina um nýggja tinghúsið.

Eitt sera spennandi og áhugavert uppskot, sum vónandi fær eina sakliga og skilagóða viðgerð, bæði millum politikarar, í fjølmiðlum og millum manna.

Nú var tað ein bundin uppgáva, at tinghúsið skuldi gerast har, sum verandi tinghús er, eins og telefonverksbygningurin skuldi takast við í ætlanina.

Tá so er slepst sjálvandi illa undan at lata gamla tinghúsið dvína.

Hetta er sjálvsagt eitt stórt stig, sum mong munnu ógvast við. Tingformaðurin segði her fyri, at tinghúsið kundi beinast burtur, tí tað »einki søguligt virði hevði«.

Men tað er sum vit síggja upp á tað. Byggisøguliga sæst ikki so nógv av tí gamla tinghúsinum, sum so ofta er umbygt.

Fyrst í öldini var tað um- og útbyggt, og fekk tað tá sniðið, sum tað hevði fram í sjeitiáirini, tá menn vildu vera smartir og valdu at fáa fram gamlan føroyskan byggistíl við timburklæðningi og flagtektju.

Tá hvarv stíllurin fullkomiliga - og í dag hevur tinghúsið ongan »stíl« - tað líkist mest at kalla einum norskum ella svensku typuhúsið - við flagtektju. Gomul eyðkenni, ið sermerkt vóru í gomlum føroyskum húsum, eru ikki at finna í tinghúsinum í dag.

Sæð út frá hesum fortreytum, so hevur tinghúsið einki byggisøguligt virði - og er tað hetta, ið tingformaðurin meinar við, so kunnu vit geva honum rætt.

Men harfrá - og so til at ríva tinghúsið niður, tað er eitt stórt stig at taka. Og tá kravið er, at tinghúsið skal liggja í miðbýnum, so verður tað ein torfør uppgáva at loysa. Men hví lata hetta ganga út yvir tinghúsið - sum hóast alt er tað húsið, sum bygt varð til okkara ting, eftir at tað varð endurreist í 1852?

Eitt nýtt tinghús skal standa tey næstu nógvu hundrað árin. Tí krevur tað gjølla og neyva umhugsan.

Ger formansskapurin av at beina fyri gamla tinghúsinum - kann tað av eftirtíðini verða kallað ein skemdagerð.

Sosialurin

Viðmerking:

Dygðin í føroyskum skaldskapi

Eitt seinkað aftursvar til grein sum Ólavur í Beiti skrivaði í *Dimmalætting* 10.11.98

Tillukku Regin

Eg veit ikki, hvussu eg skal leggja út fyri, so brævið ikki skal gerast ein floymur av gallorðum. Men fyrst vil eg nýta høvi til at ynskja Regini Dahl hjartaliga tillukku við heiðranini av hansara lívsanga arbeiði, og takka honum fyri at hava verið ein trúgvur undangongumaður, tá talan er um modernaðan føroyskan lýrrik, og ikki at gloyma hansara mongu vøkru sangir. Hjartaliga tillukku.

Eitt slag av øvund

So eitt lítið aftursvar til sørvágs skaldið »Øvund í Beiti«. Regin Dahl hevur ikki fingið 150.000 krónur fyri ikki at hava lært børn síni føroyskt, heldur ikki fyri at búgva í Danmark. Og hví skal hann vera búsitandi í Føroyum fyri at fáa sømdargávu? Samuel Beckett og James Joyce, sum báðir vóru írár, búðu meginpartin av sínum lívi í Frakklandi. Teir ringu eisini miklan heiður í sínum egna landi. Og Beckett hevur eisini skrivað bókur á fronskum.

Mykines búið meginpartin av sínum lívi í Danmark. Hvat um hann hevði lívað nú? Skuldi hann eisini verðandi útiðstúr frá øllum bara tí hann hevði funnið sær ein bústað í einum landi, sum ikki er nevnt Føroyar.

Regin Dahl hevur fingið 150.000 krónur fyri í 59 ár at hava fððrað føroyingar við sínum opnu og óðrvísi yrkingum og sínum lívandi máli. Men hvussu kann ein maður sum Øvundur skilja tað - ein maður sum sigur at yrkingar ikki eru skald-

skapur.

Kandidaturin hjá Øvundi til hesa sømdargávu, Axel Tórgarð, hevur uppiborið allan heiður, miskil meg rætt. Men so vítt eg veit, hevur hann ikki skrivað tað heilt stóra av upprunahandritum, men umsett eina rúgvu, og væl er tað umsett eisini.

Bókmentilig dygd

Nú fari eg í verjastøðu.

Øvundur! Tú átti at farið til psykiolog. Handa øvundsjúkubýldin, ið trýstur móti skallabeininum er ósunn, og kann í ringasta føri verða tær at bana.

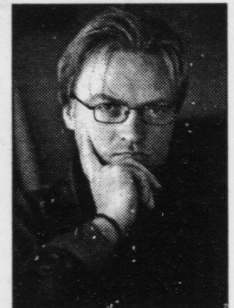
Ná, men nú til aftursvar, um hvør skal bestemma um dygdina í føroyskum skaldskapi. Mín meining er tann, at ongín viðmerkir dygdina í teimum bókum sum koma út í Føroyum. Tá eg sigi, at eg ikki havi fingið ta stóru vegleiðingina viðvíkjandi innihaldinum í tí seinasta yrkingasavningum, veit eg fullvæl, at tey bæði Árni Dahl og Marianna Debes Dahl hvørki hava persónligt ella búskaparligt yvirkot at meta um dygd, uttan so at tey nokta at geva bókina út. Men eitt er sikkurt. Ein sensurur ella ein vegleiðing má vera, annars verða bara hesar evindarlugu slektskaldsøgurnar útgevnar, og tann bóklistarliga dygdin hvørur saman við hinum sjangrunum, sum ikki verða útfordraðar til fullnar.

Nú vit snakka um dygd, so fann eg eitt dømi sum, við hjálp frá tí sum Øvundur kallar »góðskumetara« (orðið luktar av fiski), ong-

antið skuldi komið fyri í nøkrum skaldskapi. Dømið er úr bókini »Frøkun Snarljós og hennara dýrabæra ogn« frá 1994 av Øvundi sjálvum. Sitatið er soljóðandi: »Og systkini á Kvíggi eru dul og síggja ikki 'Dag og viku', sjálvt ikki í einum 26-tumma sjónvarpi, Philips«.

Altso. Systkini á Kvíggi eru so dul, at tey síggja ikki sjónvarp. Heldur ikki um sjónvarpið eitur Philips. Og hetta sitatið er á síðu 9 í bókini. Eg tori ikki at hugsa mær, hvussu restin sær út.

Nú veit eg ikki um hon er skrivað áðrenn hann var í eitt hálvt ár á rithøvundaskúla í Bø (ikki í Vágum) ella ikki. Nú vit eru við skúlan í Bø (vit eru framvegis ikki í Vágum), men í Telemarkini) so fekk tú Jens Paula Heinesen at skriva eina umsókn fyri teg, so at tú slapp inn á skúlan. Annars hevði tú helst søkt enn. Eg mátti í hvussu so er søkja sjálvur og uttan hjálp frá nøkrum. Tú skuldi spegla tær í Jens Paula. Hann kann í hvussu so reypa sær av, at hann hevur skrivað eina tað mest nýskapandi skaldsøguna og helst tað einastu »Science fiction« skaldsøguna, ið er skrivað í Føroyum, nevnliga »Fræmir eitur ormurin«. Tað kann man kalla fyri dygd, og skal ein kanónlisti gerast yvir føroyskar rithøvundar í nýggjari tíð, sum kunnu metast við heimsbókmentir, eru bert hesi verk: »Undir Sudurstjørnum«, Gunnar Hoydal. »Reglur & «Stedgír«, Tór-oddur Poulsen. »Líksum«,



Rói Patursson. »Tímar og Rek«, Carl Johan Jensen. »Ongin sól er til«, Petur P. Jensen. »Kirkjurnar á havsins botni«, Jóanes S. Nielsen og áðurnevnda bókina av Jens Paula Heinesen. Hetta eru allir sjálvkritiskir persónar, sum taka skrivivirknið fyri fullt og sum tora at útfordra aðrar sjangrur, og ikki sum áttargransking ella eina endaleysa ferð inn í ein óoriginalitet, men sum eitt arbeiði.

Flestu av áðurnevndu rithøvundum eru helst samdir við mær í, at man verður ikki rithøvundur av at ganga á rithøvundaskúla. Tú fær ikki nakað prógv fyri, at nú er tú rithøvundur. Nei, at vera rithøvundur inniber, at um tú er nóg ágrýtin, kennir tú tínar vansar og fyrimunir, tá tú er vorðin eini 40-50 ára gamal. Og um tú hevur heilsuna og gerst 80, ja tá er tú vónandi komin so langt at tú kann fáa »prógv« fyri at tú er rithøvundur. Enn einaferð, tillukku Regin Dahl.

Oddfríður Marni Rasmussen
úr Keypmannahavn

Lyktakanningin 1998

Tær tvær vikurnar, sum lyktakanningin vardi, vóru á Shell og Statoilstøðunum kring landið latir einir 14.000 kanningarseðlar til fólk, sum keyptu bensin.

Endamálið við lyktakanningini var at minna fólk á, at nú tað er vorðið myrkt í veðrinum er umráðandi at lyktarin eru í lagi og at allar perur lýsa. Ikki kann annað sigast, enn at hetta endamálið er rokkið. At tað neyvan er nakar bilførari í landinum, sum ikki hevur fingið henda boðskapin við. Hetta er uttan iva eisini galdandi fyri bilførarar, sum kanska sjálvir, av eini hvørjarari orsök, ikki hava fingið sjálvan lyktakanningarseðil.

in. Hetta verður sagt í teirri trúgv, at átakið var somikið sjónskt, ikki bara á bensinstøðunum, men eisini í fjølmiðlum.

Fyri at gera átakið eitt sindur meira spennandi, høvdu tey, sum lótu svarsedilin inn aftur møguleika at vinna ein lítlan vinning. Tað var við vilja, at vinningurin ikki var gjørdur ov stórur, tí ein ov stórur vinningur kundi gjørt, at sjálvt endamálið við átakinum fór í bakgrundina, so at átakið, í staðin fyri at snúva seg um trygd, gjørdist til eitt eydnuspæl. Men hóast lítlan vinning, so komu 4.500 svarsedlar inn aftur ella uml. ein tróingur. Hetta sýnir ein

positivan áhuga og er at fegnast um.

Annars skal verða boðað frá, at nú átakið er farið aftur um bak í ár, verður farið at eftirmeta tað. Um so er, at onkur hevur eitt gott hugskot, sum kann gera kanningina betur, hevði tað verið gott at frætt.

Tey, sum vunnu høvdu tlf nr:

312808, 455486, 424192, 321704, 444274, 311797, 421622, 452181, 312804, 373176, 313534, 447380, 314310, 312932, 457413, 315003, 316510, 314207, 319661, 422102

Vinnarar fáa gávubrev sendandi við postinum.

